

Køkkenet hører til et af husets dyreste rum. Og hvis du selv sætter det op, bliver det lettere at få råd til.

Når dit nye køkken er ankommet og lagt ud på gulvet, kan det godt virke overvældende.

Mange pakker, poser med skruer og beslag, håndgreb og andre løse dele.

Men fortvivl ikke, bare tag dig tid til at tjekke, at du har fået alt hjem, og at det i øvrigt er det rigtige. Og sørg for at samle alle skabe, før du begynder at sætte dem op, så er du godt på vej. Ikke så mærkeligt, for det er det, en køkkenmontør ville gøre.

Følg vores anvisninger i denne artikel, og søg evt. efter nye køkkener på Gør Det Selv's hjemmeside, www.goerdetselv.dk – der finder du masser af artikler om emnet.

SPAR!
36.000 KR.
til montøren

Spar køkkenmontøren

**Få råd til dit
drømme-
køkken**

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Der er mange processer her, men hvis du hele tiden tjekker, at alt er lodret og vandret, så ender du også med et flot resultat.

TIDSFORBRUG:

Det afhænger af din erfaring på området, men sæt i hvert fald 10 til 12 dage af.

PRIS:

Køkkenelementer inkl. greb cirka 38.000 kr., bordplader cirka 5000 kr. og vask med armatur 3000 kr. I alt ekskl. hårde hvidevarer cirka 46.000 kr.

Det er ikke bare en stor tilfredsstillende at sætte sit eget køkken op. Der er også penge at spare på køkkenmontøren.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

Køkkenelementer (her fra HTH):

- Underskabe med skuffer
- Overskabe
- Topskabe
- Højskab til integreret køleskab
- Højskab til indbygningsovn
- Sideplader
- Sokkel

Desuden:

- Lysliste
- Bordplader med samlebeslag
- Ekstra kantliste
- Håndgreb
- Lågedæmpere
- LED-spot
- Håndvask
- Armatur
- Hårde hvidevarer
- Skruer, 50 mm malertape, Sanitetssilikone, Lim

Sådan ser et nyt køkken ud. Måske lidt uoverskueligt, men hvis du arbejder systematisk efter vores anvisninger, kommer du sikkert i mål.

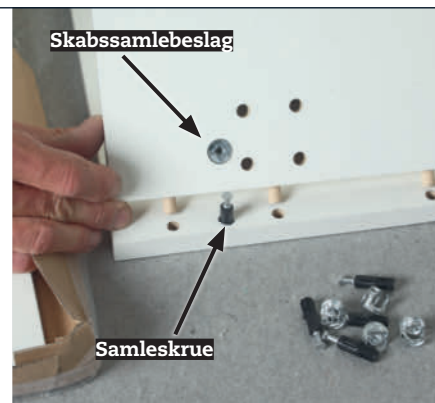
Samling af skabe

Du kan vælge at betale køkkenfirmaet for at samle skabene, men det er ikke specielt svært, så spar bare de penge. Om du vil samle skabene, efterhånden som de skal op, eller alle på én gang, afhænger af, hvor god plads du har. Men det er en fordel at samle alle skabe før monteringen; så ser du, om der mangler noget.

Dette køkken består af skabe, som står på ben i stedet for en gennemgående sokkel. Vil du vide, hvordan du laver en sokkel, kan du søge i vores køkkenartikler på www.goerdetselv.dk.

1 Skru allerførst skuffeutrækkene fast. Før du samler de skabe, der skal skuffer i, er det smart at montere skuffeutræk på sidepladerne. Så slipper du for at kravle ind i skabene, når de er sat på plads.

2 Alle køkkenskabene samles stort set på samme måde, nemlig med samleskruer, som går ind i enden af bundpladerne. Her spændes de med en særlig lås, der kaldes et skabssamlebeslag.

3 Spænd samlebeslagene godt til. De er udformet, så de trækker skabsiderne tæt sammen og låser dem i den position. Skal du en dag skille skabet ad, skal beslagene blot drejes modsat.

4 Fastgør bagklædningerne. De skal stabilisere skabene og holde dem i vinkel, derfor skal du være omhyggelig med at sømme dem fast langs kanterne. Sømafstand cirka 10 cm.

5 Lim bagklædningerne fast, hvis de skal sidde i en rille som på dette overskab. Det er lidt forskelligt fra fabrikat til fabrikat. Du skal lime bagklædningen, så skabet ikke bliver skævt med tiden.

6 Samling af evt. topskabe. Her skal være overskabe helt op til loftet, og de består af to forskellige skabe. Skru dem sammen nede "på jorden", før du løfter dem op. Det er meget lettere.

7 Nu skal der ben på. Her er huller i bunden af skabene til det samme, så det er blot at banke dem i og skru dem fast. Udformningen kan variere lidt på de forskellige køkkenfabrikater.

8 Bemærk, at benene rager ud over siden, så det næste skab kan hvile "med". Skal der en sideplade på, skal den også hvile her.

Opstilling ...

Når du skal til at stille skabe op, så start med at tegne op, hvor de enkelte skabe skal stå. Og husk at lave afstand ud til væggen i enderne, hvis der skal være låger, ellers kan de ikke åbnes helt.

Mellemrummet lukkes med det, der hedder en tilsætning (et bræt, der ligner alt det andet).

Når du monterer det første skab, så vær meget omhyggelig med at få det fuldstændig lodret og vandret på alle led, før du gør det fast til væggen. Det er det første skab, du bruger til at rette de næste skabe ind efter.

Her er luft, der senere skal inddækkes.

2 Start opstillingen ude i siden.

Her er det et højskab, som sættes ind på plads. Bemærk afstanden ud til væggen til højre, den er afgørende for, at lågerne senere kan åbnes.

På nogle skabe er en sideplade ikke nødvendig, det afhænger af fabrikatet.

4 Mål op til sideplade på højskabet.

Spænd først et underskab midlertidigt ind mod højskabet, så du har den rigtige højde på den øverste del af sidepladen.

"Som du vil, men her skal skabet stå."

1 Tegn skabenes placering op på gulvet. Hvis du taper op med maler-tape først, er det meget nemmere at tegne på gulvet. Og det er let at fjerne til sidst.

3 Spænd overskabet fast oven på højskabet med et par tvinger, og skru de to skabe fast. Skru nedefra, så du ikke har skruer i bunden af overskabet.

5 Skru sidepladen på højskabet.

Lad pladen hvile på det midlertidige underskab, og træk den 2-3 mm frem foran skabet, det ser pænere ud. Spænd fast med tvinger, og skru sidepladen fast indefra.

Smarte detaljer

Det er detaljerne, der tæller, så snyd ikke med den sidste finish ...

Når bordpladen er kortet af og rager lidt udenfor, skal enden dækkes af. Det er en strimmel laminat, som du køber sammen med bordpladen og klæber på.

Fjern evt. beskyttelsesfolie fra opvaskemaskinen, og juster benene, så du kan skrue maskinen fast til bordpladen.

På integrerede opvaskemaskiner monteres en frontplade, der ligner de øvrige låger. Den skrues fast indefra.

... opstilling fortsat

Når det første skab er på plads, bruger du det til at rette de øvrige ind efter. Du skal dog hele tiden tjekke, at hvert enkelt skab står rigtigt, både vandret og lodret, inden du gør det endeligt fast til væggen og til de andre skabe.

I siderne og i hjørnet skal du skabe lidt afstand, så skuffer og skabshåndtag ikke ridser noget, når de lukkes op og i. Det gør du med såkaldte tilsætninger, som du skærer til af samme slags plade, som er brugt til sidepladerne.

1 Tilpas den nederste sideplade efter at have fjernet det midlertidige underskab. Mål op til pladen, og skru den på ligesom pladen ovenover.

2 Skru nu det rigtige underskab fast indefra gennem sidepladen og ind i højskabet. Bemærk, at samlingen mellem de to sideplader flugter med underskabet. Det ser pænest ud på den måde.

3 Fortsæt med de andre skabe. Skru skabe fast til hinanden, efterhånden som du får rettet dem ind, så de står helt lige på alle led. Hold skabe sammen med tvinger, mens du skruer.

4 Gør plads til opvaskemaskinen. Inden du skruer skabe helt fast, er det en god idé at tjekke, at opvaskemaskinen nu også kan være i hullet mellem skabe. Mål, tjek og juster eventuelt.

5 Skru skabe fast til væggen. De fleste underskabe gøres fast indefra med beslag eller gennem en topliste. Overskabe gøres fast på samme måde.

TIPS

Lad evt. beskyttelsesfolie sidde. På nogle skabsdele sidder ofte en beskyttelsesfolie. Den skal du lade sidde så længe som muligt, så du undgår at ridse fladen. Men pas på, at der ikke sidder folie i nogle af samlingerne, for så er det ikke til at fjerne.

6 Lav en hjørnetilsætning. Der, hvor to skabe mødes i et hjørne, skal du skrue en tilsætning på, så der bliver lidt afstand. Tilsætningen laves af to stykker sideplade, der samles i et T som vist.

7 Fortsæt rundt om hjørnet med at justere skabshøjde, vandrette og lodrette flader, og skru så skabet fast. Et vaterpas på overliggere og et på den anden led inde i skabet letter arbejdet.

Plads til rør

Et køkken uden rør findes ikke. Og de skal igennem skabene mange steder. Nogle steder kan du nøjes med at stille skabet på plads og tegne op, hvor rørene går ind og ud. Andre steder må du have fat i målebånd og overføre målene til skabets sider, bagside eller bund.

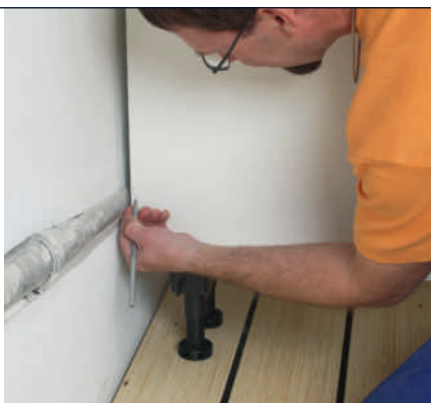
Skal du bore/save huller i bunden af et skab, kan du vende det på hovedet. Her er det vigtigt at holde styr på, at højre og venstre bytter plads, når skabet er vendt om. Ellers risikerer du at få lavet huller et andet sted, end du ville. Husk at tjekke.

2 Mindre huller bores med en hulsav. Her er det bagklædningen, der bores huller i. Læg mærke til, at der bruges forskellige størrelser save. Hullerne skal passe til rørene uden at slutte stramt.

4 Mål rillen til bagklædningen i skabet. Bagklædningen skal flyttes frem i skabet, så den skjuler aftræksrøret, derfor skal der saves nye riller i sider, top og bund. Mål de gamle riller ud, og sav de nye umiddelbart foran de huller, du lige savede.

1 Mærk af, hvor rørene går. Hvis du kan komme til at mærke af direkte som her, er det ideelt. Ellers må du måle ud fra væggen og tegne op på skabet.

3 Store huller saves med en stiksav. Her er det hul til aftræk fra emhætten, som skal gå op langs bagkanten af et overskab. Sav de to huller i top og bund. Helst før du samler skabet.

5 Saml overskabet med lim og skruer, og monter bagklædningen i de nye riller, inde midt i skabet. Husk at save hylderne til i den nye dybde, ellers bliver lågerne svære at lukke.

Smarte detaljer

Er køleskabet også integreret, skal det skrues fast til skabet, det står i, inden du monterer frontlågen.

Frontlågen på køleskabet er tung og skrues fast med særlige beslag fra indersiden.

Skal bordpladen ikke ligge på et underskab i en af enderne, skal det understøttes af et bræt, der skrues fast på væggen.

Overskabe

Hvis du vælger at have overskabe – og det er der mange, der gør – så er det vigtigt at sikre sig, at de hænger ordentligt fast. Tre hylder med tallerkener og skåle vejer godt til og kan få hele skabet til at ryge ned med et brag, hvis skruer, dyvler eller væg ikke kan holde til belastningen.

For at få skabene op i samme højde og have hænderne fri til opklodsning og fastgørelse har vi lavet en smart buk af fire stumper træ. Når et skab er hængt op, trækkes bukken lidt til siden, og det næste skab kan stilles op og gøres fast.

1 Det første overskab hænges op, så overkanten flugter med højskabets overkant. Her er det let nok, da skabene går helt til loftet. Læg mærke til den smarte buk, som gør det nemt at holde skabene oppe, mens du gør dem fast.

2 Tjek, at overskabet er i vater. Læg evt. et par plasticbrikker under. Skru så skabet fast til væggen, men skru ikke skrue helt i, før alle skabe er sat op og skruet sammen i siderne.

3 Tjek, at forkanten er lodret, og læg evt. brikker bagved. Skru skabet fast til skabet ved siden af, og vær lige sikker på, at forkanterne flugter.

4 Skru overskabet fast. Skabene har som regel en forstærkende træliste på bagsiden, som du skal skrue igennem for at gøre skabet fast til væggen. Sørg for at bruge skruer og evt. dyvler, som passer til væggen. Der kommer meget vægt på.

5 Monter en sideplade på hjørnet. Da der ikke fandtes en overbygning til det valgte hjørneskab, fandt vi et andet og dækkede af med en sideplade, så ingen kan se, der er hul inde bagved.

Bord og vask

Før du monterer bordpladen/-erne, er det en fordel at tilpasse skabet til vasken. Der skal være rigeligt hul i toppen til vasken, og i stedet for at skulle skære igennem bordplade og skabets top på samme tid, så sav noget af skabets afstivning i toppen nu. Bare der er en 5-8 cm bred liste i forkanten, som bordpladen kan skrues fast til, er det fint. Selve bordpladen saver du bedst til med en rundsav med føringsskinne.

Vi har bestilt bordpladen med færdig hjørnesamling, så der er fræsset ud til samlebeslagene. Pladerne skal bare kortes af i længden.

3 Læg bordpaderne op på skabene. Start med den største, og tjek, at den ligger plant på skabene hele vejen.

6 Opstregning til hul til vasken (og til bordkomfuret) sker lettest, hvis du først klæber malertape på bordet. Husk at trække kanten af vasken fra, så hullet ikke bliver så stort, at vasken dratter igennem.

1 Streg op på pladen, hvor du skal save den af i længden. Sæt malertape på først, det er lettere at tegne på, og strengen bliver tydelig. Og du mindsker risikoen for, at pladen flosser, når du saver.

2 Sav pladen til. En rundsav er det eneste rigtige her, da den laver fuldstændig lige snit. Brug en føringsskinne, hvis du har en, ellers spænd et lige bræt på til at save efter.

4 Samlebeslagene sidder på undersiden af bordpladerne. Tjek, at der er plads til at spænde dem nedefra, ellers må du save ud i oversiden af skabet, så du kan komme til med dit værktøj. Læg den anden plade på, og spænd dem sammen.

5 Skru bordpladerne fast i for- og bagkant. Bor først 8 mm huller, og skru fast med 5 x 40 mm skruer med skiver. Så kan skrueerne bevæge sig lidt, når træet arbejder i skiftende luftfugtighed.

7 Sav hullet ud med en stiksav. Sørg for, at der er så bredt et spor af tape, at savens sål ikke kan ridse bordet. Smør alle hullets kanter med silikone, før du lægger vasken i, så de ikke kan suge vand.

8 Læg vasken i, men husk at lægge en pølse sanitetssilikone hele vejen rundt under vaskens kant først. Den forhindrer vand i at trænge ind under kanten og ødelægge bordpladen.

Smarte detaljer

Lys under underskabene giver godt arbejdslys på køkkenbordet. Men synlige ledninger pynter ikke.

Udsynet til lamper og ledninger kan delvis dækkes af en kantliste.

Lyddæmpere til lågerne er smart, men små silikonepuder (sildeøjne) kan også løse problemet med smækkende låger.

Skuffer

Når skabene er på plads, og køkkenbordet monteret med vask, er det på tide at få noget i skabene.

Hylder og evt. trådkurve går nemt, skufferne skal du lige have samlet. De forskellige fabrikater samles på nogenlunde samme vis, først klemmes de tre sider sammen, så lægges bunden i, og endelig skrues fronten på.

Skuffefronterne justeres op, ned og sidelæns vha. beslag og små stilleskruer i siderne. Det er lidt af et puslearbejde at få dem alle til at sidde snorlige, men det betaler sig, for det bliver superflot.

1 Skub de tre skuffesider sammen. Som regel skal de bare skubbes ind i hinanden og presses ned, så de går i hak. Herefter lægges bunden i.

2 Bunden skrues fast til siderne nedefra. I nogle billige fabrikater er bunden blot en tynd plade, som løber i et spor i skuffen. Undgå dem, da de ikke kan bære ret mange skeer og gaffer.

3 Slut af med skuffefronten. Den sidder i justerbare beslag og gøres ikke endeligt fast, før den er på plads i køkenskabet sammen med de andre skuffer.

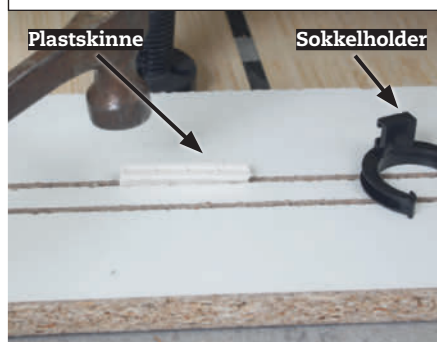

4 Løft skuffen ind på plads i skabet. Når alle skuffer sidder i skabene, er det tid at justere fronterne, så de sidder lige. Med en skruetrækker justerer du på beslag i siderne af fronten.

5 Bor huller til skuffegreb. Det gør du bedst, hvis du først har lavet en skabelon af et par stumper træ, så du borer hullerne nøjagtig ens på alle skuffer. **TIPS:** Lav også en boreskabelon til håndtagene på lågerne.

Sokkel

1 Plastskinner slås i på bagsiden af soklen. Sporene går hele vejen igennem på soklen, så du kan placere sokkelholdere ud for alle benene på skabene.

2 Sokkelholderne klemmes på skinnerne. Det går hurtigt og nemt uden brug af værktøj. Skinner og holdere kommer sammen med soklen.

3 Juster holderne, så de sidder præcis ud for benene, og klik så sokkelpladen på benene. Når der skal støvsuges under skabene, klikkes pladen nemt af og på.

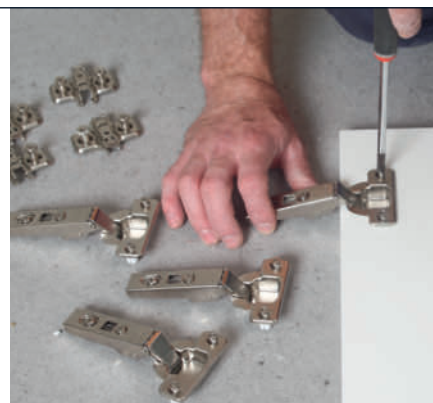
Låger

I dette køkken er der to slags låger, nemlig sidehængte og tophængte. De sidehængte er helt almindelige låger, mens de tophængte låger svinger ud og op mod loftet. Det er rigtig smart, når skabet er højt oppe som fx oven over overskabene.

Beslag til de sidehængte låger består af to dele, der justeres på hhv. skab og låge, mens de tophængte monteres i skabet først og dernæst i lågen.

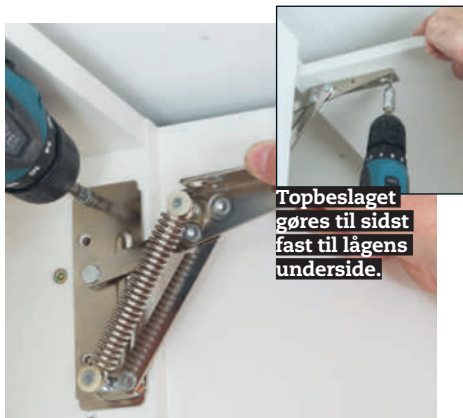
1 Skru to skabsbeslag fast i siden af skabet i de forborede huller. Spænd skruerne godt til, men pas på, du ikke drejer dem over, så træet går i stykker.

2 Skru så lågedelen af beslagene på i de udfræsede huller i lågerne. Igen skal du passe på ikke at skruer så hårdt, at du ødelægger træet og skruerne mister grebet. Skulle det ske, må hullet have en tændstik og en klat lim.

3 Lågerne hænges på plads. Herefter er det blot at justere skruerne, så lågerne hverken synker i siden eller rager frem i top eller bund. Det kan godt drille, så vær omhyggelig, det betaler sig i længden.

Topbeslaget
gøres til sidst
fast til lågens
underside.

4 Monter topbeslaget indvendigt i overskabet. Der er som regel forboret huller hertil, ellers følger der en bore-skabelon med, når du køber beslagene.

Det nye køkken tages i brug. Det, der startede som en uoverskuelig bunke, er nu et luksuskøkken, som du har sparet en formue på at lave selv.